

Letošní semestr kurzu AudioCafe jsem strávila ve dvojroli. Byla jsem nejen pozorovatelem a posluchačem, který objevuje krásu a umění audiodokumentů, ale zároveň jsem se na výběru jednotlivých dílů podílela. Když jsem si v podzimním semestru zvolila, že chci být součástí produkčního týmu, nevěděla jsem, co od toho očekávat. Nakonec jsem byla ale z možnosti debatovat o tématu, hostech i celém konceptu AudioCafe nadšená. Dalo mi to totiž možnost, podívat se na celou audiotvorbu z odlišné perspektivy. Tolik audia jsem za ten jeden týden v únoru, kdy jsme se rozhodovali, která díla zvolit a která ne, nikdy neslyšela, ale otevřelo mi to bránu do zcela nových oblastí. Studium žurnalistiky se sice snaží svým absolventům předat bohaté zkušenosti, přehled a nadšení, ale až volitelné předměty jako je AudioCafe toho skutečně dosáhnou.

Všechna jarní večerní setkání jsem proto brala s jakýmsi nadhledem, který mi umožňoval právě vhléd do procesu tvorby tohoto semestru. Téma restartu se mnou souzní, proto jsem věřila, že zaujme i mé kolegy, což se ve výsledku zřejmě i stalo. Ačkoliv byla od sebe jednotlivá díla mnohdy poměrně odlišná, umožnila posluchačům najít v nich sami sebe. Jak se například někteří studenti nedokázali napojit na vlnu dokumentu *Moje kamarádka Zuzka*, tak se zase jiní nemuseli chytat na *Pohrobky apartheidu*. Nicméně každý dostal alespoň jednu možnost najít ten svůj druh restartu.

První z večerů nabídl díl dokumentární série *Rok pod rouškou*, který nabízel částečně reportážní zpracování tématu koronaviru, nicméně stále ve formě audiodokumentu, což mi přišlo velmi zajímavé. Druhý poslechový večer s emočně silným audiodokumentem *Moje kamarádka Zuzka* otevřel otázky etiky a její důležitosti při jakékoliv audio tvorbě. Z mého pohledu je právě tato část debaty, kdy tvůrci popisují svůj postoj k příběhu dívky, která v průběhu nahrávání zemře, nejpodstatnější částí celého večera. Právě vzájemná důvěra je podle mě bohužel často opomíjený aspekt novinářské práce. S touto problematikou souvisel i čtvrtý večer a díl série *Moje terapie*. Autorky tohoto díla poukázaly i na důležitost osobního pocitu v případě rozhovorů s lidmi, kteří řeší více či méně vážné psychické problémy. Tedy zda z daného respondenta cítí jistotu, že dokáže svůj příběh vyprávět a zveřejnit. Zároveň tak zdůrazňují význam přípravy, která je důležitá při jakékoliv novinářské či dokumentární práci. Nicméně při zpracování citlivých témat, jakými psychické problémy bezesporu jsou, je příprava stavebním kamenem, bez kterého není vůbec možné začít. Je potřeba prozkoumat terén, zjistit co vše jsou jednotliví respondenti ochotní říct a čemu by se měl naopak dotazující se vyhnout.

Z některých večerů také vyplynulo, jak moc tvorba audiodokumentů jejich autory ovlivnila a změnila. Sama to zmínila například jedna z autorek rozhlasového dokumentu *Nesmrtelnost*, která podle svých slov prošla během celé té práce obrovskou proměnou, což může být pro studenty také velmi podstatný poznatek. Audio tvorba totiž není tvořena pouze pro posluchače, ale také pro samotné tvůrce. Skvělým příkladem toho je audiodokument *Šutry v čokoládě*, jehož autorka se jím, stručně řečeno, pokusila pochopit svého otce a vyřešit si sama v sobě pocity, které k němu chová. To považuji za velmi zajímavé zpracování, které ovšem vyžaduje značnou míru odvahy se otevřít a ukázat vše, co v daném člověku nebo

lidech je. Dokumenty, ať už ty obrazové nebo zvukové, jsou podle mě právě o těch detailech, pocitech a otevření.

Zcela jiný pohled na audiotvorbu představuje předposlední večer, a to Zeměvjemy. Dílo plné různorodých zvuků, které jak sama autorka říká, mohou být sice mnohdy nepříjemné, nicméně jsou významotvorné. Popisuje tím pravou podstatu rozhlasu a celé audiotvorby a tou je zvuk a práce s ním. Velmi odlišný byl také díl audiodokumentární série Pohrobky apartheidu, který představuje, jak objektivně a věcně podat tak složité téma jako je tzv. bílá genocida. Tento večer a debata mě zaujaly asi nejvíce stejně jako celý dokument. Jde totiž o téma, které se v české mediální krajině příliš často neobjevuje a jeho zpracování si žádá delikátní přístup, což zmiňovali i sami autoři. Debata s tvůrci pak studentům umožnila nahlédnout do tvorby rozhlasových dokumentů s dabingem, což považuji za velké pozitivum.

Celý semestr uzavřela Láska za časů korony. Rozsáhlý audiodokument, který je podle mého názoru nejzajímavější svou pestrostí respondentů, kteří dodávají autenticitu i potvrzují vhodný výběr tématu. Právě pestrost je někdy to, co audiotvorbě chybí a co tento dokument ještě více podtrhl.

Z pohledu své dvojrole jsem si uvědomila ještě jednu významnou věc. Velmi záleží na tom, kdy si studenti daný dokument pustí. Jinak se dokážu podílet na debatě a vnímat její podstatu, když jsem diskutované dílo slyšela před půl hodinou, a jinak když ho slyším den nebo týden předem. Sama jsem u několika večerů udělala tu chybu, že jsem věřila, že si budu dané audiodokumenty dostatečně pamatovat z období, kdy jsem je poslouchala v únoru jako součást produkčního týmu, nicméně jsem ve výsledku daleko více reagovala a souzněla s těmi dokumenty, jejichž emoce jsem měla čerstvě zažité.